

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ

НА ДОЦ. Д-Р САВА ДИМОВ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРС ЗА ПРОФЕСОР ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8. ИКОНОМИКА (ФИНАНСИ, ПАРИЧНО ОБРАЩЕНИЕ, КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА), ОБЯВЕН В ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК БРОЙ 80/16.10.2015 Г.

I. МОНОГРАФИИ

1] Димов, С. и В. Смирнов. НЕДРУЖЕСТВЕННЫЕ ПОГЛАЩЕНИЯ И ЗАЩИТА ОТ НИХ: мировой и российский опыт. ISBN: 978-954-490-487-6, Издателство „ЕКС-ПРЕС“, Габрово, 2015

Гл. 1. Собственность как объект недружественного поглощения, с. 7-19

Позовавайки се на английския мислител от края на XVIII век У. Годвин че „въпроса за собствеността е крайъгълен камък, на който се изгражда зданието на политическата справедливост“, авторът разглежда собствеността като право на собственост върху вещта, право на владение, право на ползване и право на отчуждаване. В този контекст се разглеждат различните форми на собственост – частна форма на собственост, групова частна форма, акционерна, държавна и общинска собственост, вкл. и от гледна точка на чл. 8 от Конституцията на Руската федерация. В този контекст се коментира понятието враждебно поглъщане (У. Шверт - анализира 2360 поглъщания на американския пазар). *Предлага се сравнителна характеристика на видовете поглъщания – дружествено (законно) и враждебно. (Таблица 1.1, с. 17)*

Гл. 2. Рынок слияний и поглощений в современной России, с. 20-27

Понятията „сливане“ и „поглъщане“ (mergers and acquisition, M&A) е заимствано от английския език и използвано в англосаксонската правова система. То се интерпретира и от руското законодателство. Възприема се като установяване на пълен контрол върху определена компания в юридически и физически смисъл. Често пазара на сливане и поглъщане се отъждествява с пазара на корпоративен контрол. *В този аспект се разглежда враждебното поглъщане от гледна точка на „организацията-цел“ и „организацията-агресор“, рейдер. Очертават се няколко по-важни особености, които формират пазара на сливане и поглъщане. (с. 26)*

Гл. 4. Международный опыт проведения недружественных поглощений (основные направления и методы защиты от них), с. 44-53

Разглежда се европейския и американски опит при провеждането на враждебно поглъщане на компании. В този контекст се очертават

класическите стратегии (направления), осъществяващи такова поглъщане с кратко описание на процесите (Виж: Таблица 4.1, с. 46) и се класифицират методите за защита (Таблица 4.2, с. 47), разделени на четири групи: превантивни, активни, опарационни и неопарационни методи на защита. *В обобщен вид се представя международния опит, използван в западната практика за защита на акционерите от враждебно поглъщане по схемата: «методи – описание – примери» (Таблица 4.3, с. 48-52) и влиянието на някои типове защита от враждебно поглъщане на курса на акциите и потенциалната ефективност.*

Гл. 7. Основные инструменты недружественных поглощений государственной и корпоративной собственности и их классификация, с. 72-76

Прави се опит да се класифицират инструментариума на механизмите за враждебно поглъщане на предприятия като съдебно и извънсъдебно поглъщане, завладяване на активите чрез процедурите на банкрутство и поглъщане на активите на предприятията на части. От гледна точка на основния способ за завладяване се очертават: самозаграбване, хоризонтално поглъщане, вертикално поглъщане, родствено или концентрично поглъщане и конгломератно поглъщане. Обосновават се мотивите, целите, направленията и способите за завладяване на държавните предприятия и организации по определени критерии: мотивация, цел, вид, направление и криминалните способности за заграбване. *Предлага се определена класификация от схеми за завладяване на предприятия по схемата: “направление на заграбването – инструментариум – способ на завладяване”, включвайки способите за фиктивно и преднамерено банкрутство.*

Заключение, комертарии понятия, связанных с альтернативными толкования собственности, недружественные (враждебные) поглощения и защита от них, с. 1/2 от 77-155

В заключителната част се обобщават протичащите процеси по враждебно поглъщане на корпорации и методите за защита от тях в САЩ, Европа, Япония и Руската федерация е се очертават принципните моменти на сравнителната характеристика на видовете поглъщания (от 1 до 8, с. 77-78). *В раздела „Коментирани понятия” се прави опит да се дискутират различните разбирания за собствеността, правата върху собствеността, потенциала на западните методи за защита от враждебно поглъщане, някои практически аспекти на поглъщанията като се акцентира на превантивните мерки.*

2] Димов, С. и Сергеев, Ал. **МЕТОДОЛОГИЯ конкурентоспособности организации**. ISBN: 978-954-490-458-6, Издателство „ЕКС-ПРЕС”, Габрово, 2014, Раздел 2

Гл. 2.3. Эффективность и деловая активность организации как компонент повышения конкурентоспособности, с. 102-110

За анализ и оценка на ефективността на финансово-производствената дейност на предприятията се използва показателя рентабилност на предприятието чрез формули, приложими за обща рентабилност, рентабилност на основната дейност, рентабилност от оборота на продажбите, рентабилност на активите, рентабилност на производствените фондове, рентабилност на основните фондове, икономическа рентабилност и финансова рентабилност. Разглеждат се външно производствените, вътрешно производствените и интензивните фактори, влияещи върху рентабилността на предприятието. Очертават се използваните източници за информация на анализа при изчисляването на споменатите по-горе показатели.

Гл. 2.4. Финансовая устойчивость как необходимое условие повышения эффективности, с. 111-117

Анализира се степента на финансова устойчивост на организациите посредством определени показатели: коефициент на автономност, коефициент на маневреност на собствения капитал, коефициент на финансова неустойчивост, коефициент на съотношението на собствени към привлечени средства, коефициент на структурата на дългосрочните вложения и коефициент на съотношението на дебиторска и кредиторска задлъжнялост като се представя кратка характеристика и разчет на показателите. Коефициентът на финансова неустойчивост [разчетите/(източниците на собствени средства + доходите)] не е желателно да е над 0.25. Ако коефициента превишава 1-ца, то това свидетелства за загуба на финансовата устойчивост и достигане на нейната критична точка. Коефициентът на финансова неустойчивост - предела на финансовата устойчивост на предприятието, при което то е длъжно да проанализира своята производствено-търговска дейност.

3] Димов, С. и Н. Колев. **ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА И ДЕЙНОСТИ В ОБЩИНАТА**. ISBN: 954-9993-12-4, Издателство „Ирита принт”, ООД, Казанлък, 2001

Раздел 16. Общотеоретични аспекти за участие на общината на организираните финансови пазари, с. 71-112

Той е посветен на теоретико-практическите проблеми на формиране на пазара на ценни книжи у нас: емитирането, поемането и пласирането им, покупката на Държавни ценни книжи на вторичния пазар, формирането на тъй нар. паралелен пазар или нелистван вторичен пазар, процесите на формирането и функционирането на Българска фондова борса – София

АД, инвестиционните и борсовите посредници. Акцентираща се на условията за допускане до участие на борсовите посредници до борсата и запознаване с механизма на търгуването (електронната система за търговия).

Раздел 17. Хеджингови, спекулативни и арбитражни позиции за общинските фирми на срочните финансови пазари, с. 113-159

Той е посветен на срочния пазар на финансови инструменти и възможното заемане на хеджингови, спекулативни и арбитражни позиции на общинските фирми. Авторът прави същностна характеристика на деривативните финансови продукти като набляга както на различните техни оценки, така и на видовете контракти за търгуване. Предлага се схема на стандартен и нестандартен лихвен суап и се обръща внимание на размяната на имагинерната или въображаема главница. Предлагат се примери за хеджиране на позиции чрез краткосрочни евродоларови фючърсни контракти, валутни фючърси, чрез стрип и последователно ролване, чрез фючърси върху корелиращ актив, индексни опции, на опционни портфейли и на открити валутно суап позициии. Разгледани са видовете валутни арбитражи (конверсионен, разплащателен и диференциален, спекулативен), процесите по ремитирането и трасирането, триъгълния, покрития лихвен арбитраж и някои стратегии, реализиращи спекулативни позиции на пазара.

Раздел 18. Борсови индекси и опции, листвани на пазара като индиректен индикатор за общинската икономика, с. 160-197

Обект на внимание са борсовите индекси във водещите развити страни като Канада, Франция, Япония, САЩ, Великобритания и Германия по схемата: „страна и фондова борса – борсови индекси – обхват – метод на изчисляване и базова дата, базова стойност“. Акцентирано е на търговията с индексни опции на Лондонската международна борса за фючърси и опции (London International Financial Futures and Options Exchange, LIFFE) и на Чикагската опционна борса (Chicago Board Option Exchange, CBOE). Посочени са основните изисквания при стартиране на търговията с опции, базирани на борсови индекси, търговията с индексни опции в България и използваните тогава български борсови индекси.

Раздел 19. Участие на общината в извънборсовото търгуване на акции и опции по Интернет. с. 198-217

Разгледани са финансовите пазари и възможностите за търговия чрез интернет. Обект на внимание са някои дискуссионни моменти (St. Ross, R. Westerfield, B. Jordan, R. Ferrandier. R. Koen, на професорите Велчо Стоянов, Фредерик Мишкин и А. Буренин) за развитието на финансовия сектор на икономиката. Очертани са приоритетите на борсовия пазар (the exchange market), извънборсовия пазар (Over the Counter Market) и тъй нар. трети пазар (the third market). Показани са възможностите на конкретни

електронни платформи за търговия на ценни книги и финансови инструменти чрез интернет.

4] Димов, С., Ю. А. Ежов и В. Смирнов. БАНКРУТСТВО ОРГАНИЗАЦИИ. Правовое регулирование процедур банкротства и ведения учета и анализа финансово-хозяйственной деятельности должника. УДК 330.111.6 ББК 65.052, Издательство „Перспектива”, Москва, 2007

т. 7. Финансовый анализ хозяйственной деятельности должника проводимый арбитражными управляющими, с. 117-132

Частта е посветена на целите на провеждането на финансов анализ от арбитражните управляващи, основните източници на информация за провеждането на финансов анализ на длъжника, принципите на провеждането на финансов анализ на длъжника и съдържание на материалите по финансов анализ на длъжника. По-голямо внимание е отделено на коефициентите и показателите за финансова отчетност, приложени за финансов анализ на длъжника (от 1 до 16, с. 119-120), коефициентите, характеризиращи платежоспособността на длъжника (от 1 до 5, с. 121), коефициентите, характеризиращи финансовата устойчивост на длъжника (от 1 до 4, с. 121-122) и коефициентите, характеризиращи деловата активност на длъжника (1 и 2, с. 122). Разгледани са и изискванията към анализа на стопанската дейност, инвестиционната и финансова дейност на длъжника.

т. 8. Проведения експертиза признаков фиктивного или преднамеренного банкротства, с. 133-138

Тя е посветена на източниците на информация за провеждане на експертизи за наличие на признаци на фиктивно или преднамерено банкротство на предприятието (от 1 до 13, с. 133-134). Авторът акцентира на методиките за провеждане на анализ за определяне на признаците за фиктивно банкротство и преднамерено банкротство, както и на заключенията за наличие (отсъствие) на несъстоятелност. Посочват се контролните въпроси и въпросите за самостоятелно изучаване.

5] Димов, С. Х., Ежов, Ю. А., Азаренкова Г. М., Смирнов, В. В. и Кондратьев К. М. ОСНОВНЫЕ ФАКТОРЫ стратегической эффективности и иностранные инвестиции в Российской Федерации. УДК 339.727.22 ББК 65.9(2)-56 К64, Издательский дом "Центросоюза", Москва, 2011

т. 9. Правовое регулирование иностранных инвестиций в Российской Федерации, с. 91-107

Разгледана е нормативната уредба на привличането и функционирането на чуждестранния капитал в Руската федерация, което се извършва чрез цял комплекс от закони. Те условно могат да се разделят на три основни групи, а именно: базисни нормативни актове на федерално равнище;

нормативни документи, регулиращи притока на чуждестранни инвестиции; и нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на икономическите субекти във Федерацията.

т. 10. Становление и развитие правового регулирования иностранных инвестиций, с. 108-110

Акцент се поставя от една страна на международния-правов механизъм за защита на чуждестранните инвестиции в Руската федерация, принос за което имат Международната банка за реконструкция и развитие или просто Световната банка, Международният център за регулиране на инвестиционите спорове, който действа с Вашингтонската конвенция от 18 март 1965 г. и Международната агенция по гарантиране на инвестициите, действаща на основание на Сеулската конвенция от 11 октомври 1985 г., от друга – Закона за чуждестранни инвестиции в РФ от 1991 г. Посочени са и някои критики на закона от А.Н. Кучера и М.С. Никитин.

т. 11. Сущность правоотношений в сфере иностранных инвестиций, с. 110-121

Основа на национално-правното регулиране на чуждестранните инвестиции са: източниците на правното регулиране на чуждестранните инвестиции в Руската федерация и гаранциите за тях. Основавайки се на Закона за чуждестранни инвестиции, в синтезиран вид е посочен пълен списък от държавни гаранции по съответни статии, които се предоставят на чуждите инвеститори (11 вида гаранции, с. 116). Забелязани са и някои опасности при конвертиране на местната валута към чуждите валутите.

т. 12. Иностранные инвестиции и иностранный инвестор, с. 121-125

Предмет на коментари е понятието чуждестранен инвеститор или капиталовложение. То се разглежда от различни гледни точки, например от Г. Шварценберг, Н. Г. Доронина, от конгреса на международната асоциация по международно право в Хелзинки и от статия 2 на Закона за чуждестранните инвестиции.

т. 13. Принудительные формы изъятия иностранных инвестиций, с. 125-127

В теорията и практиката на международното инвестиционно право се разглеждат такива определения като “национализация”, «реквизация», «конфискация» и «експроприация». Коментират се някои опасности от провеждани законодателни мерки от руското законодателство, които дават държавни права по тези процеси. Стига се до заключението, че важна роля за правова защита на чуждестранните инвестиции играят държавните гаранциите за прилагането на принудителни мерки.

II. УЧЕБНИЦИ, УЧЕБНИ ПОМАГАЛА И ПОСОБИЯ

1] Димов, С.

СЪВРЕМЕННИ ИЗМЕРЕНИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ. Издателство „ЕКС-ПРЕС“, Габрово, ISBN: 978-954-490-493-7, 2016, с. 420

Настоящият труд „Съвременни измерения на международните финансови пазари“ е призван да защити научната теза, че световната финансова наука навлиза в нов етап от своето развитие, която се характеризира с тотално приложение на електронни борсови платформи за търговия и комуникации, финансови иновации, окрупняване и нови регулации в една обстановка на турболентен хаос

Обект на изследване са някои съвременни измерения, основни парадигми и тенденции на международните финансови пазари, продиктувани както от глобалната финансово-икономическа депресия, така и от по-новите структурни изменения в областта на международната банкова, валутна и борсова практика.

Предметът на изследване е насочен към по-модерните финансови инструменти, ценни книги, деривативните контракти, структурирани продукти, контракти за разлики, хедж-фондовете и други, търгуеми на международните борсови и извънборсови електронни площадки.

Авторовото изследване е структурирано в шестнадесет глави, а именно: Пазарът – ключов елемент за функциониране на стопанството; Научни коментари за понятието „финансов пазар“; Основни модели за организация на финансовите пазари; Същност и класификация на международния финансов пазар; Новата парадигма на международните финансови пазари; Международен паричен пазар; Същност и специфични черти на валутния пазар; Международните валутни системи - фактор за развитие на валутните пазари; Междубанков валутен пазар Форекс; Международни пазари на инвестиционно злато; Международни пазари на ценни книги; Международен пазар на деривативни финансови инструменти; Международни пазари на контракти за разлики; Международен хедж-фондов пазар; Нова конфигурация на световните финансови центрове; За новите алтернативи на финансовия пазар.

В заключителната част са изведени следните по-важни авторови изводи:

Първи извод: Необходимо е да се погледне по нов начин към функционирането на международните финансови пазари. От класически институции за борсова търговия с дилинг-зали и подове за покупко-продажби, те се превръщат в електронни търговски терминали. Това ни дава право да ги третираме като финансово-информационна система. Информационният капитализъм се характеризира с глобална,

информационно-мрежова икономика, която в пълния смисъл отразява състоянието на международните финансови пазари. В съвременни условия фондовите борси са средство за получаване на високи печалби от съхранението на конфиденциална информация, изкуствено конструирани лихвени проценти, или от колебания на валутни курсове. Това е ново предизвикателство пред инвеститори, спекуланти и законодатели.

Втори извод: Структурата на търгуваните ценни книги и финансови инструменти се разширява. На дневен ред излизат все по-модерни и усъвършенствани конфигурации като деривативните структурирани продукти (депозитен и боносен сертификат, варанти с временна защита и скрита цена), контрактите за разлики върху стойността на борсови индекси, обратно конвертируеми облигации и други. В този ред на мисли, тенденцията към комбиниране на финансовите инструменти ще продължава да се развива в бъдеща посока.

Трети извод: Под научно наблюдение е една нова тенденция, според която извънборсовия пазар на финансови инструменти постепенно се поставя под контрол или регулации на някои от електроните площадки на големите борси. Нещо повече, елитни борсови институции, като например „Немската борсова група“ създават собствен околоборсов пазар с функционирането на търговската платформа Tradegate Exchange за търговия на акции, облигации и взаимни фондове.

Четвърти извод: Електронизацията на борсовата търговия, либералният достъп и глобализацията на пазарите на ценни книги правят финансовия пазар по ликвиден, волантилен и рационален. Наред с това бързо нарастват използваните от трейдърите на хедж-фондови стратегии и възможните комбинации, в които те могат да влизат. Хедж-фондовете могат да се възприемат като потенциална опасност за развиващите се икономики, форма на спекулация, защото не всички икономики ще издържат на напрежението, което те поддържат. Те не са нова екзотична тенденция на световните финансови пазари, което подсказва, че са предвидими и в определена степен иновации.

Пети извод: Някои борсови крипто-площадки в Китай, Великобритания, Русия, Япония, Германия и други страни осъществяват търговия с крипто-валути, предимно с bitcoin. Основните банкови играчи експериментират в различна степен с технологията, която стои зад криптовалутите - блокчейн (blockchain). Тя елиминира нуждата от доверен посредник, който да застане между размяната, тъй като самият софтуер действа като такъв. Крипто-технологията има потенциала да направи трансакциите по-бързи, по-евтини и по-лесни от настоящите, хипотетична алтернатива и за инвестиране в ценни книги (на първо време акции или облигации).

Шести извод: Инвестициите в монетарно злато са добра и реална алтернатива по време на криза. Златото дългосрочно запазва стойността си, то е преносим авоар за екстремни ситуации, бързоликвиден актив, разнообразяващ профила на инвестиционните портфейли. То е в основата на световната финансова система, символ на богатство, индикатор за стабилност и икономически растеж. Международните финансови и електронните спот пазари на злато са ефективно поле за инвестиране и за по-дребните спекуланти, понеже предлагат сигурна доходност и ефективност.

Седми извод: Китайските борсови и извънборсови пазари са най-бързо развиващия сегмент от организирания финансов пазар в света. Той акумулира в себе си почти всички електронни нововъведения в съответната област и се «радва» на солидни суми за инвестиране. Това го прави твърде привлекателен и волатилен. Китайските борсови площадки предоставят нови възможности за проникване на селектирани американски и западни инвеститори. От друга гледна точка, той е открит за национални банкови и фондови участници, при които държавата е основния играч.

2] Димов, С. и колектив. ИКОНОМИЧЕСКИ ТЕОРИИ. Прозрения и пристрастия на великите икономисти. Второ издание, ISBN: 954-427-321-2, Издателство “Абагар”, Велико Търново, 1998

Глава XIII. Математическа версия на неокласицизма: Лозанска школа на Л. Валрас, с. 193-204

13.1. Леон Валрас: теория на общото икономическо равновесие, с. 193-198

През втората половина на XIX век се поставя началото на ново направление в икономическата наука, което променя нейните общи принципи и методи на изследване. На пиедестала се издигат точните аргументи и закономерности, формулирани в съответен математически ред. В този контекст се разглеждат предвестниците на математическото направление Херман Хайнрих Госен, Уилям Стенли Джевънс, Карл Менгер като основно внимание се отделя на неговия създател Леон Валрас (1834-1910). Посочват се приносът на Леон Валрас развитието на икономическата наука, метода на изследване, теоретичния фундамент, условията за функциониране на модела и неизвестните в математическия модел. Моделът на Леон Валрас за общото макроикономическо равновесие се определя от логически построена система от линейни уравнения (Виж: с. 196-197). Производствените условия се задават от Валрас с определена матрица (с.197). *Равновестният математически модел показва, че общото предлагане на крайни продукти в парична форма трябва да бъде равно на общото търсене, представено като сума от*

доходите на производствените фектори (услуги) на техните собственици.

13.2. В. Парето: критерии за оптимално функциониране на икономическата система, с. 198-204

Разработената от Вилфредо Парето (1848-1923) теория на благосъстоянието приема за своя отправна точка: критерия на Парето; и оптималната Парето ситуация. Критерият на Парето гласи, че ако наличните ресурси в обществото отиват за алтернативни използвания, то се повишава икономическото състояние най-малко на един член на обществото, без да има намаляване на благосъстоянието на някои от останалите членове. В математически вид чрез използване на съответни равенства са представени и разгледани Парето оптималност при чистата размяна, Парето оптималност в производството и комплексният критерий на Парето за оптималност на размяната и производството (с. 202).

3] Димов, С. и колектив. МИКРОИКОНОМИКА. Трето издание, ISBN: 954-427-322-0, Издателство "Абагар", Велико Търново, 1998

Основавайки се на максимата: *„Гладът не го е срам от нищо. Само трудът може да го сплаши”*, авторът разглежда:

Глава 7. Фактори и резултатност на производството, с. 170-196

Базирайки своите виждания на Алфред Маршал за факторите на производството, авторът ги разглежда в следната последователност: земя и плодородие, труд, капитал и предприемачество. В математически вид се представя основната производствена функция – технологична взаимовръзка между фактори и резултат (с. 173), времевите аспекти за анализ на производството – краткосрочен, дългосрочен и квазиаспект или квазивремеви период. В подробен вид се разглеждат разделението на труда – организационен принцип на производството, капитал и материални ценности, граница на производствените възможности (възможностите на бедни и богати, развити нации; нация инвеститор и нация иноватор). Закон за намаляващата се възвръщаемост (чрез двуизмерна графика за общия продукт на труда, средния продукт на труда и пределния продукт на труда), ефективност, производителност и рентабилност на производството.

Глава 10. Приходи и доходи, с. 240-256

В логически порядък обект на изследване са същността и разликата между приходи и доходи, доходи за труд и доходи от собственост, инфлационни приходи и загуби, приходи и еластичност на търсенето на фирмената продукция (представени в математически вид, с. 244-245), зависимост между еластичност на търсенето и видовете приходи (в графичен вид, фигура 10.1, с. 246 и табличен вид, с. 247). Разгледани са

още категориите – счетоводна печалба, икономическа печалба, нормална печалба, експлицитни и имплицитно разходи, подходите за максимизация на печалбата и минимизация на загубата («златно правило за максимизиране на печалбата на фирмата»), нормата на печалбата като показател за ефективността на капитала, рентабилност на паричния поток “cash-flow” и пределната ефективност на капитала (“marginal efficiency of capital”).

4] Димов, С., и Керимов, В., Гусева Ек., Смирнов, В. БУХГАЛТЕРСКИЙ УПРАВЛЕНЧЕСКИЙ УЧЕТ. УДК: 06.047:005(073) ББК 65.052.2 К 36, Учебно-методический комплекс. Института очно-заочное обучение, Финансовая академия при Правительстве Российской Федерации. Москва, 2005, Перечень контрольных вопросов, с. 21-40

Учебно-методическия комплекс е предназначен за студенти от Института за задочно обучение, обучаващи се по специалността 08010965 «Счетоводен отчет, анализ и одит». Авторското участие е както следва: списък на контролните въпроси – от 1 до 57, от управленско счетоводство, същност, принципи и основни задачи до производствения отчет: структура и порядък на неговото съставяне (с. 21-23), контролни въпроси за самостоятелна работа на студентите – от 1 до 138, от каква е ролята на мениджмънта в организацията на управленското счетоводство до как се класифицират управленските решения в зависимост от организацията на контрола за тяхното изпълнение? (с. 23-32), тематика на рефератите – от 1 до 138, основни класификации на разходите на производството в системата на управленското счетоводство – съставяне на сборния производствен отчет (с. 32-40).

5] Димов, С., и Ушанов, П. В., Керимов, В. Э, Смирнов, В. УЧЕТ И АНАЛИЗ БАНКРУТСТВА. УДК: 06.047:005 (073) 026229 ББК 65.052.2 К 36, Учебно-методический комплекс. Магистерская програма. Финансовая академия при Правительстве Российской Федерации. Москва, 2006, Методические рекомендации по изучению дисциплины, с. 20-36

Учебно-научният комплекс е предназначен за студенти, обучаващи се по специалността 080109.65 „Счетоводен отчет, анализ и одит” и направление Икономика 080100.68. Участието на автора е представено от методически рекомендации за изучаване на дисциплината „Отчет и анализ на банкрутството”, списък на контролните въпроси от 1 до 70, задания за самостоятелна работа и форми на контрол за нейното изпълнение (с. 26-36) от 1 до 141, списък на контролните въпроси за самостоятелна работа на студентите – от какво представлява общата класификация на кризите до по какъв начин се осъществява корекция на методиката за предсказване на банкрутство с отчитане на отрасловата

специфика – индивидуални беседи или с група студенти по изучаване на зададените по-горе въпроси, и изслушване на доклади по написани реферати.

6] ЕЛЕКТРОННИ КУРСОВЕ В УНИВЕРСИТЕТСКА СРЕДА “MOODLE”

1) Икономически теории -	12 тематични раздела
2) Теория на парите и кредита -	16 тематични раздела
3) Финансови пазари -	14 тематични раздела
4) Международно валутно-финансови отношения -	18 тематични раздела
5) Финансов инженеринг -	12 тематични раздела
Всичко:	72 тематични раздела

Линкове към:

- Бакалавърски програми: <http://e-services.bfu.bg/moodle/course/index.php?categoryid=8> (2016-01-16)

- Магистърски програми: <http://e-services.bfu.bg/moodle/course/index.php?categoryid=9> (2016-01-16)

III. НАУЧНИ СТУДИИ

1] Димов, С.

Част I. Коментарии за рефлектирането на Глобалната финансово-икономическа рецесия 2008-2012 г. върху някои параметри на българската икономика;

Част II. За състоянието на някои макроикономически индикатори в условията на криза. ГОДИШНИК на БСУ, Бургас, Том XXI, ISSN 1311-221-X, 2009, с. 9-31

В научната студия се разглеждат проблемите на световната финансова криза, нейното отражение в България и региона на Източна Европа. Подчертано внимание се отделя на отражението на финансово-икономическата рецесия върху българската икономика. На базата на използваната статистическа информация се стига до извода, че българската икономика е силно зависима от развитието на световната икономика и в частност на европейската. За целта се показват таблици, диаграми, графики и други информационни масиви, които потвърждават общата икономическа постановка, че икономическата криза води до проблеми в заетостта и до спад в доходите под формата на заплати. Крайните изводи отразяват авторовите постановки за негативните ефекти върху българската икономика, оптимистичните прогнози за

излизане от депресията и състоянието на монетарната сфера от българската икономика. *Данните от наблюдението се насочват към някои основни макроикономически показатели и кризата на пазара на труда в България.*

2] Димов, С. Правни аспекти за тълкуване на финансово производните инструменти. ГОДИШНИК на БСУ. Б., Том XXVII, ISSN: 1311-221-X, 2012, стр. 38-67

Научният материал е разгледан в две части – за някои предходни тълкувания на финансовите деривативи и хармонизиране на правния статут на дериватите с европейските правни норми. Разгледано е тълкуването на финансовите деривативи като производни ценни книги и финансови инструменти. Авторът се базира както на международните счетоводни стандарти: Financial accounting standard (FAS) 133, International accounting standard (IAS) 32, IAS 39 за интерпретиране на финансовите деривативи, така и на българското законодателство в лицето на Закона за ценните книги, фондовите борси и инвестиционните дружества, Закона за публично предлагане на ценни книги, Закона за пазарите на финансови инструменти. Наред с това се акцентира на новите моменти в Директива 2004/39/ЕС, известна като MiFID (Market in Financial Instruments Directive). *Достига се до три извода, които са свързани с третирането на финансовите деривативи като „опасни хипер финанси“, комплексния подход за тяхно тълкуване като договор, правно отношение, финансов инструмент и правно задължение.*

3] Димов, С. Съвременни аспекти на бюджетирането на бъдещи финансови потоци (теоретични подходи и емпирично изследване). ГОДИШНИК на БСУ, Том XXIX, ISSN: 1311-221-X, 2013, с. 74-104

Предмет на изследване е да се направи анализ на съществуващите бюджетни подходи и процедури, които предлагат определен инструментариум за повишаване на маркетинговата ефективност. Обект на изследване са методическите аспекти на изработването на бюджет в една туристическа фирма. Наред с това се защитава определена теза, свързана с постановката, че Бюджетът е ефективен управленски и контролен инструмент за постигане на определени цели. Посочват се авторите, разглеждащи този проблем у нас и в чужбина. Студията е разделена на две части – научни виждания за бюджетирането и бюджетните процеси в предприятието и бюджетиране на бъдещи финансови потоци (емпирично изследване в туристически комплекс). За обосноваване на своите изводи, авторът се базира на множество реални данни, подредени в таблици, диаграми и графики. *Достига се до три извода, които са свързани с изготвянето на отделните бюджети, изработването на оперативните и финансовите бюджети,*

разглеждането на бюджета като важен инструмент на стратегическото планиране и рефлектирането на бюджета върху цялостната дейност на фирмата посредством връзките по съответната веригата.

4] Димов, С. Новата парадигма на международните финансови пазари за емпиричен анализ и предсказуемост на цените на търгуваните активи. ГОДИШНИК НА БСУ, Том XXIX, 2013, с. 104-120

В научното изследване се прави съпоставка на използвания традиционен вълнов принцип на Ралф Елиът и новата Нобелова парадигма за „емпиричен анализ на цените на активите“. Тя се лансира от трима авторитетни американски учени - Lars P. Hansen, Eugene F. Fama и Robert J. Shiller като единство на противоположности и отразява техните многогодишни изследователски възгледи. Посочват се аргументите, фактите и приложимостта на двете концепции, новата реформаторска идея за прогнозиране на борсовите котировки в дългосрочна перспектива и съвременната концепция за предсказуемост на борсовите цени на активите. *В крайна сметка, преходът от класическата постановка на модела „5-3 вълни“ към новаторската алтернатива за ирационалната еуфория и поведенческите финанси при прогнозиране на волатилността в цените ще вълнува занапред трейдъри и финансови анализатори.*

5] Димов, С. Новите емисионни политики на централните банки. ГОДИШНИК НА БСУ. Том XXX, ISSN: 1311-221-X, 2014, с. 57-93

Научният материал прави сравнителен анализ на новите емисионни политики на централните банки – Националната банка на Швейцария, Банката на Англия, Федералната резервна система на САЩ и Европейската централна банка. Проследява се възникването на емисионните банки на страните, тяхната класификация и техните основни функции. Разглеждат се емисионните политики на Националната банка на Швейцария, която диктува модата в тази насока, характеристиките на валутата „шедъовър“ – швейцарския франк, новите защитни елементи, които нямат аналог в света. Банката на Англия като една от най-консервативните институции в Обединеното кралство се насочва към ефективна емисионна политика – проект за нов дизайн на британския паунд и с нова изследователска програма за емитирането на полимерни банкноти с образа на Елизабет Фрай и Уинстън Чирчил (5£), Чарлз Дарвин и Джейн Остин (10£), Адам Смит (20£), Матю Болтън и Джеймс Уатт (50£). Новата емисионна политика на Федералния резерв, която включва разработването на нови защити за сигурност, наричани „нови чипове за защита“ и допълнителните защити на щатския долар. Европейската централна банка, която обяви нова емисионна политика за

банкноти от второ поколение с облика на принцеса Европа (Финикийска принцеса, отвечена от превърналия се в бик върховен гръцки бог Зевс).

6] Димов, С. За някои нови аспекти и възможности на по-сложните контракти за разлики като търгуеми финансови деривативи. ГОДИШНИК НА БСУ. Том XXX, ISSN: 1311-221-X, 2015, с. 64-88

В научния материал се разглеждат контрактите за разлики (Contract for Difference, CFDs) като финансови инструменти, стойността на които се увеличава или намалява в зависимост от изменението на цените на търгуемия базов актив. Той може да бъде с различна конфигурация като листвани акции, борсови индекси, стоки, борсово търгуеми фондове или други финансови инструменти. Посочват се борсите на търгуване на такива контракти по зимно и лятно време. Разглеждат се няколко примера за CFD върху акции на Франкфуртската фондова борса (FSE-Xetra), CFD върху стойността на борсовия индекс "Standard&Poor's 500" и агрегатния индекс Dow Jones Industrial Average Stock Listed 30 companies. Предлага се информация за два нови инструмента за търговия с контракти за разлики като "#USTNote" – референтен инструмент в тримесечни фючърси на 0-годишни облигации на САЩ (обменен борсов код ZN) и "#Bund" – тримесечни фючърси на германски държавни облигации с борсов код FGBL. Анализират се контрактите за разлики върху борсово търгувани фондове (индексни, стокови, облигационни, валутни, активно управлявани и борсово търгувани фондове с ливъридж Leverage ETFs – Exchange Traded Funds) на лондонската фондова борса и на Euronext.

7] Димов, С. Проблеми при формиране на международния дългов пазар в съвременни условия. ГОДИШНИК НА БСУ. Том XXX, ISSN: 1311-221-X, 2015, с. 117-136

Обект на разглеждане, коментари и дискусии е държавния дълг (government debt) от икономическа и материална гледна точка и формирането на международен дългов пазар. Обект на внимание са страните донори на дългове – САЩ, Великобритания, Франция, Германия и Руската федерация и страните ползватели на дългове. Посочва се методологията на Световната банка за външния дълг на националните икономики, за които може да се съпоставя външна задлъжнялост на страните в девет показателя и "3 Ways to measure sovereign debt", което включва: дълг към брутен вътрешен продукт, дълг към общи приходи и дълг към централните държавни приходи. Наред с това се посочват някои тревожни тенденции, които преобладават в Европейския съюз, страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, Япония и САЩ. Акцентира се на съвременните методи за управление на външния държавен дълг като конверсия, секютиризация, изкупуване изписване на

части или на цялата сума и реструктуризация на дълга. *В крайна сметка се достига до извода, че изборът на ефективен способ за реструктуризация на дълга ще зависи от много фактори като първостепенно значение се пада на международните кредитори.*

V. НАУЧНИ СТАТИИ

1] Димов, С. Проблеми на участие в международния дериватен пазар. Сп. "БАНКИ ИНВЕСТИЦИИ ПАРИ", София, кн. 1, 1998, с. 22-30

Акцент се поставят на обхвата и структурата на финансовия деривативен пазар, аспектите и проблемите на участие в международния деривативен пазар и трудностите пред българската икономика за навлизане на международния деривативен пазар. Авторът се позовава на някои водещи български автори, които разглеждат проблемите пред нашите инвеститори - от психологичен характер, отсъствие на модерна инфраструктура, недостиг на специалисти и липса на свободни валутни средства в търговските банки. Стига се до заключението, *че състоянието и перспективите на търговията с деривати е коректив за възможностите на националната икономика.* Те са предизвикателство и шанс за българските търговски банки и брокерски компании.

2] Димов, С. Пазарните цени в системата за финансова стабилизация и растеж на "Мини Марица Изток" АД. Сп. "БАНКИ ИНВЕСТИЦИИ ПАЗАРИ", С., кн. 4, 1998, с. 25-33

Научната статия е посветена на цените в системата на финансова стабилизация на „Мини Марица-изток“ АД, проблемите, които се фокусират в така наречените фиксирани цени, липсата на логически обоснована пазарна ценова политика, нарушена платежоспособност и други, които рефлектират върху основните икономически показатели на дружеството. Застъпва се позицията, че то трябва да премине към комбиниран социално-пазарен ценови преход, който въплъщава в себе си динамиката на параметрите на пазарната конюнктура. Предлага се алтернативата към пазарни цени на въглища и брикети – местно производство, на предприятия „Ремотекс“ и Ремонт на верижни машини“, предприятие „Автотранспорт, сервиз и геоложки проучвания“ и на предприятие „Инертни материали“. *Достига се до четири извода, които са свързани с проблемите на дружеството, финансовите показатели, механизма на ценообразуването и установяване на пропуснатия шанс или „цената на несвоевременното плащане“.*

3] Димов, С. Трейдинг и опционен хеджинг. ГОДИШНИК на БСУ. Том II, 1999, с. 556-565

Разглеждат се проблемите пред трейдингът като съвкупност от основни, спредови и комбинирани стратегии за минимизация на риска. Проследява се връзката между волатилността на цените на търгуваните базови активи и използваните комбинирани опционни стратегии като покупка и продажба на къс и дълъг Straddle, Strangle, за лихвени опции – “Cap”, “Floor”, “Collar” при високи колебания, при стабилност, при покачване и понижаване на курсовете на ценните книги. Редуването на «бичия» с «мечия» пазар оформя цикъла на опционните колебания на съответния трейдинг, характеристиката на тъй нар. «прахосана опция» и трите операционни трансакции на хеджирането с едновременно заемане на противоположни позиции, взаимно компенсиране на резултатите и изменение на цените на даден базов актив на два пазара. Набляга се на портфейлния подход към хеджирането.

4] Димов, С. Технически възможности за търговия с акции и опции по Интернет. Сп. “БАНКИ ИНВЕСТИЦИИ ПАЗАРИ. С., кн. 10, 1999, с. 22-30

Статията е посветена на борсовите, извън борсовите и третите пазари за търговия на ценни книги. Разглеждат се техническите възможности за търговия с акции и опции по Интернет чрез “Gomez Advisors” и “Suretrade”- отличителни черти на системите, откриване на индивидуална сметка, избор на време за търговия, електронно търгуване на акции, недопускането до търговия на «голи или непокрити» опции и търговия с кол и пут опции. *Акцентира се на попълването на полетата на Ордера за търговия с опции, съответния символ и изпращането му за изпълнение от брокера. Очертават се най-срещаните причини за автоматично отхвърляне на ордери.*

5] Dimov, S. Intertransfer materialu lekcyjnego na kierunki “Inzyniering finansowy” pomiedzy Burgaskim Wolnym Uniwersytetem a innymi niepanstwowymi uniwersytetami. Kongres Polskiego szkolnictwa niepublicznego, Lodz, 6-7 kwietnia 2000 roku, p. 42-46

В статията се представя една реална възможност за трансфер на учебно-научен материал по дисциплина „Финансов инженеринг” между Бургаски свободен университет и други университети, изучаващи тази програма. Тя е разделена на няколко части – за научната дисциплина „Финансов инженеринг”, възможностите за трансфер на лекционен материал, достъп до програмата по финансов инженеринг на Бургаския свободен университет, респективно катедра „Финанси и счетоводство”, използвани Web-сайтове за достъп до информационни масиви и показване на

стъпките за електронна търговия по интернет с брокерската компания Suretrade.inc.

6] Димов, С. Избор на атрактивно портфолио за хеджиране на позиции при търговията с деривати. Сп. "ДАНЪЧНА ПРАКТИКА". Счетоводство, финанси на фирмата. бр. 4, С., 2000, с. 64-69

Обект на внимание е портфейлният подход към хеджирането – хеджиращото портфолио, което е сравнително по-ново явление в обсега на финансовите пазари. Поставената цел се концентрира върху разглеждането на някои по-важни аспекти и практически възможности за използване на портфейлното хеджиране (A portfolio hedge). Използва се концепцията за курса форуърд, защитена форуърдна сделка, формулен апарат на пълно хеджиране на позиции, късо и дълго хеджиране и тъй нар. суапово хеджиране. Като заключение се налага авторовата позиция, че портфейлният хеджинг предлага по-гъвкави възможности за управление на риска на участниците на борсовия и извън борсовия пазар.

7] Димов, С. Търговия с опционни деривативи по Интернет – атрактивен и печеливш бизнес. Сп. "АЛТЕРНАТИВИ", Издание на УНСС, С., бр. 1-3 (25-27), ISSN 1311-1132, 2000, с. 16-18

Разглежда възможностите за търговия на опционни контракти по Интернет посредством предлагане на пълен набор брокерски услуги като инвестиционни проучвания, управление на активите, инвестиционни съвети, изпълнение на поръчки, клиринг и други на брокерските къщи. Дисконтовите брокерски фирми предлагат ограничен брой услуги срещу значително по-ниска комисионна. Подчертава се, че първата съществена стъпка в деловите отношения между инвеститора и брокерската фирма е откриването на клиентска сметка. Кат пример за пълно брокерско обслужване се посочва "Merril Lynch", "ETrade", "Gomez Advosors" и "Suretrade". Повечето on-line брокерски фирми предлагат търговия с ценни книги и опционни контракти. Авансираните суми зависят както от възможностите на инвеститорите, така и от опита в търговията и тяхната активност.

8] Димов, С. Възможности за откриване на потребителски сметки при търговията с финансови деривативи, посредством брокерска компания "Firsttrade Securities, Inc." ГОДИШНИК на БСУ. 10 години БСУ, Том VI, ISSN: 1311-221 X, 2001, с. 158-167

Статията включва – кратка характеристика на брокерската компания First Securities Inc. при "on-line" търговия с опции, откриване и видове потребителски сметки, "on-line" търговия с акции и опции чрез посочената по-горе компания и попълването на поръчките в типовете ордери за търговия. Акцент се поставя на заявките за покупка и продажба

на акции посредством попълването на съответния web-формуляр от сайта на компанията, избор на вида на трансакцията, допълнителните условия по ордера, неговия тип и продължителност, изпълнение от брокера, след въвеждане на парола за потвърждаването му. Освен посоченото разглежданата компания предлага чрез своята програма “Free Divident Reinvestment Program” на акционерите директно реинвестиране в акции и взаимно фондове на NYSE, AMEX и NASDAQ.

9] Димов, С. Електронно трансфериране на научен материал по учебната дисциплина “Финансов инженеринг”. Сп. “АЛТЕРНАТИВИ”. Издание на УНСС, С., бр. 1-2 (35-36), ISSN: 1311-1132, 2001, с. 26-30

Изхожда се от положението, че възможностите на „глобалната паяжина“ интернет за трансфериране на лекционен и научен материал са неограничени. То се осъществява по различен начин, като се започне с електронната търговия и се стигне до тъй нар. електронни публикации. В този контекст се акцентира на електронните версии на печатните издания – книги, списания, вестници; нови публикации, които не съществуват в печатен вид; електронни списания (e-zines), web-списания (webzines), електронни вестници, електронни книги, проекта “Gutenberg”, архиви на електронни тестове, указатели на интернет-ресурси с бизнес информация и специализирани web-сайтове за текущо информирание. В този контекст се разглежда и съществуващия тогава модел на Бургаски свободен университет за използване на учебни материали по дисциплината Финансов инженеринг. *Стига се до извода, че съвременната подготовка на академичната общност, на банковите и стопанските субекти е немислима без използването на информацията от глобалната информационна мрежа.*

10] Димов, С. Алтернативата “Американски счетоводни принципи – международни счетоводни стандарти” при отчитане на финансовите деривативи. Сп. БЪЛГАРСКИ СЧЕТОВОДИТЕЛ. С., бр. 7 Април 2002, с. 10-15

Научната статия е разделена на следните изследвани части – глобални тенденции, влияещи върху обхвата на счетоводните обекти; класификация на финансовите инструменти и деривативи; хармонизиране и регламентиране на правилата за отчитане, „пречупени през призмата” на британо-американския модел, континенталния модел и южно американския модел на счетоводните системи. Изследват се и се съпоставят Financial Accounting Standard (FAS 133) от американските счетоводни принципи US GAAP и International Accounting Standards (IAS 32) Финансови инструменти: оповестяване и представяне на информация и IAS 39 Финансови инструменти: индентификация и измерване. *Достига се до извода, че вълната от глобализация на финансовите процеси изисква*

хармонизиране на условията за додене на бизнес, включително и рационализиране на международните принципи в областта на финансово-счетоводната наука.

11] Димов, С. Инвестиране в американския фондов пазар на деривативи. Сп. «БИЗНЕС ПОСОКИ», бр. 1, 2005, с. 3-12

Обект на научно изследване са новите условия за приложение на системния логистичен подход, чуждестранните информационни системи за решаване на логистични задачи, опита за представяне на логистичен мениджмънт за електронна борсова търговия с финансови деривативи с използване на технологиите на ETrade, AMERITRADE, e.Schwab и Interstock. Представени са предимствата и недостатъците на електронната търговия чрез брокерски посредник и директно, показани са формите за откриване на сметка. Акцентът се поставя върху Level 1. „Задължителни, подготвителни стъпки“ и Level 2. „Концептуален модел за приложение на логистиката в електронната борсова търговия“. *Прави се анализ на сравнителните критерии на брокерските посредници – “Firstrade”, “Schwab”, “ETrade”, “Datek”, “Waterhouse”, “Interactive Brokers”, “Ameritrade” и “Interstock”.*

12] Димов, С, и Миркин, Яков Моисеевич. Новые инвестиционные тенденции внебиржевой рынок финансовых производных инструментов. Сп. “БИЗНЕС ПОСОКИ”, бр. 2, 2005, с. 16-23

В научната статия се разглеждат новите тенденции в извън борсовата търговия с деривативи, свързани с забавяне на извънборсовия бизнес, развитието на пазара на кредитни деривативи, “on-line” ценообразуване на опции, автоматично програмиране на ценови модели и софтуер за управление на рискове. Ярък пример на това е “Professional Options Package” (POP), който помага на своите клиенти в ценообразуването и управлението на рискове при търговията с опции. Те са разграничени в три основни категории – индивидуални търговци, професионални търговци, клирингови и брокерски къщи. Като пример се посочват електронните платформи на “Interquote”, “Suretrade”, “Gomez” и “Interstock”. *На тази база се оформя извода, че извънборсовата опционна търговия е интригуващо предизвикателство за значително число инвеститори.*

13] Димов, С. Електронна борсова търговия с финансови инструменти. Сп. “ИКОНОМИКА” бр. 3/2005, С., година LIX, с. 80-83

Разглеждат тенденциите за разрастване на извънборсовата търговия с финансови инструменти, в т.ч. и с финансови деривативи. Тя се осъществява чрез брокерски посредник, който задължително е лицензиран за извършване на посредническа дейност и директно, чрез

пряк достъп до съответната специализирана борса. Обект на внимание са два типа опции – за покупка (call) и за продажба (put) на определен базов продукт, които могат да бъдат: “in-the-money”, “at-the-money” или “near-the-money” и “out-the-money”. Обект на авторово внимание е търговската платформа на Interstock – Alaronline 3.0 за доставка на поръчки: валутни контракти, контракти за метали, контракти за нефтопродукти, контракти за индекси и контракти за бонове. Определено място се отрежда на стоково-фючърските борси на САЩ – Chicago Mercantile Exchange (CME), New York Mercantile Exchange (NYMEX) и европейските борси чрез LIFFE (London International Financial Futures and Option Exchange), LME (London Metal Exchange) и IPE (International Petroleum Exchange).

14] Димов, С. Перспективи за използване на международните борсови площадки за търговия с финансови деривативи. Сп. СВЕТОВНО СТОПАНСТВО И ГЛОБАЛИЗАЦИЯ. част I. Изд. „Икономически университет”, Варна, 2005, с. 148-157

Разглеждат се някои възможности за електронна търговия с финансови инструменти, предимно фючърсни контракти и валутни опции. Първият се дефинира като стандартизиран договор за покупка и продажба на определена стока. Съгласно контракта едната страна (купувачът на контракта) се задължава на „купи” стоката, а другата страна (продавачът на контракта) да «достави» (продаде) стоката по продължение на изтичане на срока на контракта. Валутният опцион е контракт между две купувачи и продавачи, който дава право, но не и да налага върху тях задължението да купят определено количество от дадена стока по определена цена в определен промуждутък от време, независимо от пазарната цена на стоката. *Показва се пример за стратегия на дей-трейдър – възможни ситуации: покупка на «силни ценни книги» (силен сигнал +++), продажба на първо равнище, съпротива на второ равнище и ниво на първия откат.*

15] Димов, С. Практически ситуации при използването на някои електронни валутни платформи за трансформация на суми от български лев към евро. ГОДИШНИК на БСУ. Том XVII, ISSN: 1311-22-X, 2007, с. 48-57

Изследват се възможностите за изгодна крос курсова търговия на валутната котировка BGN/EUR при реални практически ситуации от 1 до 8, с варианти 7.1, 7.2, 7.3 и 8.1, 8.2, 8.3 при различни базисни валути на изчисленията – британски паунд, швейцарски франк, щатски долар, китайски юан и различни валутни платформи – Oanda.com, Finance.yahoo.com чрез таблицата на кръстосания валутен курс, главни валутни котировки. Получените резултати показват, че от гледна точка на ефективността на използваните електронни платформи, с най-добри

параметри е Oanda.com, когато се премине през следните базисни валути: британски паунд (0.5120), швейцарски франк (0.5118) и щатски долар (0.5118). *Закономерно се стига до извода, че фиксираните валутни курсове имат определени недостатъци при изчисляване на крос курсови котировки.*

16] Димов, С. Хедж фондовете – една от новите и модерни тенденции на финансовите пазари. Сп. БИЗНЕС ПОСОКИ. бр. 1/2007, ISSN: 1312-6016, с. 20-36

Обект на изследване са новите тенденции на растеж на хедж-фондовете, количеството формирани хедж-фондове, активите под тяхно управление, юридическата им регистрация, началото и логиката на възникване на хедж-фондовете. На анализ подлежат и по-новите постижения в теорията на хеджирането като портфейлен подход към хеджирането, съставно хеджиране и метод на „строителните блокове“. Особено внимание е отделено на стъпките на конструкцията на изграждането на хедж-фонда за съвместяване на “short selling” и “bear market” и критериите за инвестиране с използване на коефициентите „алфа“ и „бета“. Анализирани са някои по-важни хедж-фондови стратегии на експерти от Международния валутен фонд. Направен е опит да се покажат възможностите на някои мощни академични структури като например Харвардския университет в Бостън. *Приложена е адаптация в български условия. Достига се до два извода, свързани с изключителната гъвкавост на структура на хедж-фонда и развитието на хедж-индустрията.*

17] Димов, С. Имплицитна волатилност на “мечата” проекция EUR/USD върху фиксираните параметри на Валутния борд в България в условията на глобална финансова криза - част I. ГОДИШНИК на БСУ, Том XIX, ISSN: 1311-221-X, 2008, с. 161-170

Авторът се опитва да защити своята теза, че динамичните „бичи“ и „мечи“ изменения на спекулативната валутна котировка EUR/USD имплицитно влияят върху фиксираните параметри на EUR/BGN, въпреки Валутния борд в България. За целта се използват определени изчисления, които се базират на професионални валутни платформи като MATAF.net, X-Rates.com, FXtrade.oanda.com. Те се основават на корелацията между EUR/USD и другите валутни двойки, показани на две последователни диаграми, наричани “паяжини”. За доказване на авторовата хипотеза са показани 6 примера за изчисляване на крос-курсови котировки. *Формулирани са пет извода доказващи, че мечите проекции на EUR/USD продиктувани от глобалната финансово-икономическа криза ще влияят имплицитно на параметрите на EUR/BGN, въпреки фиксираната стойност на Паричния съвет в България.*

18] Димов, С. Ст. Логвинов и В. Смирнов. Экспрес-оценка ефективности использования внеоборотных активов производственных предприятия в условиях глобального экономического кризиса. ГОДИШНИК на БСУ, Том XIX, ISSN: 1311-221-X, 2008, с. 171-181

Авторите показват определен инструментариум от изчисления за обобщена оценка на икономическия потенциал на предприятията, свързани със стойността на чистите активи, репрезентативно в период от 5 години и съпоставянето на динамиката на изменение на този показател с величината на уставния капитал или уставния фонд. Използват се показателите – коефициенти на излезли основни средства, на обновяване на основни средства, на прираст на основни средства, на износ на основни средства и на годност на основни средства. Използват се още равнище на потребност на предприятието от основни средства, фондоотдаване и фондовъоръженост на база средногодишни стойности. *В крайна сметка, разгледаните показатели способстват за повишаване на икономическия потенциал на организациите и снижаване на техните рискове.*

19] Димов, С. и В. Смирнов. Оценка ефективности инвестирования и использования интеллектуального капитала. Сп. „БИЗНЕС ПОСОКИ”. бр. 1, ISSN: 1312-6016, 2009, с. 3-8

На базата на класическия и неокласическия подход към понятието интелектуален капитал, авторите се ръководят от „правилото на трите И” – информатизация, интелектуализация и иновация. Предлага се схемана интелектуалния капитал, който включва човешки капитал, структурен капитал, който се дели на клиентски и организационен капитал. Последният включва иновационен и процесен капитал - по същество инфраструктурата на компанията (информационни технологии и работни процеси). Използва ни са методите на пазарна капитализация, методите на отдаването на активи, методите за отчитане на точки, индентифицирани с различни компоненти. *Направен е анализ на база показателя ефективност на използването на интелектуалния капитал, който е свързан с интелектуално - иновационната дейност на компанията.*

20] Димов, С., и В. Смирнов. Защищенность государственной и корпоративной собственности от недружественных поглощений в условиях глобальной финансово-экономической рецессии. ГОДИШНИК на БСУ, Том XXIII, ISSN: 1311-221-X, 2010, с. 35-46

Разработката е разделена на три части: собствеността като обект на недружеско, враждебно поглъщане; направления и инструментариум на враждебно поглъщане и комплексен анализ на степента на защита на предприятието от заплахата от незаконно поглъщане. В този ред на

изследване авторите предлагат модел на защита, който се основава на : административна защита, финансова защита, PR-защита, юридическа защита и силова защита. Те използват балове от оценки от 0-18, 19-36 и 37-55. *Логично се стига до заключението, че дадената методика позволява в максимално кратък срок да се определи степента на защита на предприятието и заплахите за неговата собственост от потенциално, враждебно поглъщане.*

21] Димов, С., и Логвинов, С. А. Формирование системы стратегического макропланирования в современной России. Сп. БИЗНЕС ПОСОКИ. бр. 1-2, ISSN: 1312-6016, 2010, с. 136-151

Авторите се позовават на разработка на антикризисна концепция в по-дългосрочен план до 2020 г. визирайки определена мисия, цели, стратегически план, функционални бизнес стратегии и план за реализацията на стратегията. Успоредно с това те правят сравнителен анализ на монографията на Б. Н. Кузыка и Ю. Я. Яковца – издание 2006 и 2009 година, концепцията за развитие на Министерството на икономическото развитие на Руската федерация. Обръща се внимание, че отсъства схема за връзка между частните стратегии и средносрочните програми от една страна, и останалите планови документи от друга. Схемата демонстрира отсъствие на единна система от планови документи в Русия, за която говори в статията си Э. Набиуллиной, публикувана в списание „Економист” №4 от 2008 г. *Предлагат се четири подхода за индикативно планиране до 2020 г., които определят: характеристиките на равнище на живот на населението и позициите на Русия в световната икономика.*

22] Димов, С., Логвинов, С. А. и Е. Г. Павлова. Стратегическое макропланирование в современной России: поиск путей решения проблемы. Сп. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ, 2010, Москва, бр. 1(62), ISSN: 2072-084X, с. 12-22

В статията се разглеждат значенията и проблемите при формирането на система от държавно стратегическо планиране в Руската федерация, анализирайки сложната практика и законодателна база, предложена от редица учени. Разкриват се особеностите и принципите на стратегическото планиране, осветлява се световния прогресивен опит за стратегическо планиране на няколко държави, включвайки и региони от Руската федерация. Посочва се американския опит при разработването на план за стабилизация на икономиката, в който се преразглеждат данъчните субсидии за бизнеса и физическите лица, преките бюджетни авансирания, свързани с модернизацията на инфраструктурата и научни разработки, пакет от мерки по създаване на нови работни места. *Достига се до извода, че формирането на система за стратегическо планиране в*

Руската федерация е обусловено от създаването на ефективен механизъм по съгласуване на плановете на отделните региони.

23] Димов, С. и В. Смирнов. Златото – уникален финансов ресурс за инвестиране в период на криза. Сп. ИКОНОМИКА. 2010, С., ISSN: 1312-2428, бр. 4, с. 36-41

Защитава се тезата, че в условията на криза златото се превръща в много търсен, ликвиден актив – обект на широко внимание от страна на инвеститори и спекуланти, т.е. то е високодходно поле за инвестиране. В този контекст обект на научно внимание са цените на златото за последните 200 години, хипотетичните сценарии за развитие на цената на златото спрямо щатския долар, параметрите на тъй нар. „златни вълни”, въз основа на вълновия принцип на Ралф Елиът. Акцентира се на формираните пазари на инвестиционно злато в Западна Европа, Азия, Америка, както и класификацията им на: световни пазари на злато (Лондон, Цюрих, Франкфурт, Чикаго Хонг Конг и други), вътрешно свободни (Милано, Париж, Хамбург, Рио-де-Жанейро), местни контролируеми (Атина, Кайро, Истанбул) и тъй нар. «черни пазари» като Бомбай, Индия. Разглежда се спот търговия със злато на пазара Forex, чрез пример, посочват се дилинговите спредове за търговия на злато с определени валути и предлаганата информация от дилърите на международните финансови пазари.

24] Димов, С. Сравнителен анализ между антикризисните механизми за финансова стабилност на република Казахстан и Европейския съюз. ГОДИШНИК на БСУ. Том XXV, ISSN: 1311-221-X, 2011, с. 240-248

Обект на научно внимание е сравнителния анализ на антикризисните механизми в Република Казахстан и Европейския съюз. Статията включва въвеждаща част, основно изложение и заключение. Обръща се внимание на различните подходи за установяване на финансова стабилизация, базирани на национален стабилизационен фонд на Република Казахстан и Европейския съюз - временен механизъм с валидност до средата на 2013 г. и постоянен механизъм след посочената година. Посочена е и схема на хронологията на финансовите перспективи в Европейския съюз за периода 2014-2020 г. *Изводите, до които се достига изразяват положението, че страните от стария континент по-късно реагират на негативните последствия от глобалната финансово-икономическа криза; и въпреки чувствителната разлика в двата подхода, то Република Казахстан може да заимства и адаптира много от превантивните елементи на европейския стабилизационен механизъм.*

25] Димов, С. Статута на златото и хипотези за цените на благородните метали. Част III. Сп. „БИЗНЕС ПОСОКИ”. 2011, ISSN: 1312-6016, бр. 1, с. 3-18

Авторът се опитва да защити тезата, че международния статут на златото рефлектира в търгуването му като строго специфичен пазарен продукт, чиято цена акумулира в себе си стихийните механизми на пазари и провежданите монетарни политики. За целта се разглеждат парижката валутна система (системата на златния стандарт), Бретън Уудската валутна система и Ямайската валутна система, известна като система на свободна конверсия или система на свободния пазар. Акцентира се на две експертни групи от автори за прогнозирането на краткосрочните времеви спот тенденции за цените на благородните метали. Посочва се, че цената на златото в период на криза нараства, защото търсенето му се увеличава, а инфлацията «повтаря» повишението. В подкрепа на авторовите изследвания се посочват три аргумента, рефлектиращи както в цените на златото, така и в цените на търгуваните фючърсни контракти. Анализират се връзките от една страна между цените на петрола и златото, от друга – цените на златото и глобалната инфлация по региони.

26] Димов, С. и С. А. Логвинов. Формирование и реализация национальной структурной политики в современной России. "PUBLICIS UNITED", Moscow, Russia, 2011, с. 3-16

*В статията се разглежда както западния опит за изменение на структурата на националната икономика и преход към устойчиви общи пропорции (Й. Шумпетер, Дж. Кейнс, Пол Самуелсън и други), така и руските учени като А. Белоусова, С. Глазьева, В. Иванченко, В. Сенчагова и други. Определя се структурната политика в широк и тесен смисъл на тълкуване на понятието, посочва се структурата на експорта и вноса по обем на промишлено производство, електроенергия, топливна промишленост, машиностроене и металообработка в периодите: 1990-1995 г. и 2000-2008 г. Подчертава се, че съвременната руска икономика работи по схемата – природни суровини в размяна на потребителски скоти и хранителни продукти, която създава сериозни проблеми по пътя на достигане на устойчиви темпове на растеж в краткосрочна, средносрочна и дългосрочна перспектива. *Обосновават се сценариите за развитие структурната политика за периода 2009-2012 г., етапната последователност и вариантите за енергосуровинна и иновационна стратегия на развитието.**

27] Димов, С. О статусе золото. Гипотезы и прогнозы о ценнах драгоценных металлов. Сп. Белорусский Экономический Журнал. 2011, ISSN: 1818-4510, №3, Минск, Белоруссия, с. 86-97

Обект на разглеждане са следните няколко проблеми – еволюция в статута на златото, хипотези и прогнози за цените на златото, цените на златото, долара и еврото за десетгодишен период, златото и инфлацията, съотношението на цените на златото и петрола в дългосрочна перспектива. В този аспект се анализират още краткосрочното и средносрочно изменение в динамиката на цените на златото и циклите в цените на златото за периода 1970-2007 г. Посочва се, че цената на златото не може да се повишава неограничено, и пазарът се стреми към своя предел, т.е. чрез обръщане на тенденцията. То би следвало да очакваме „мечи“ тенденции в цените на златото. *В подкрепа на авторските съждения се посочва мисълта на Джордж Сорос, че „златото е прекрасен въздушен балон и е мъдро да се купува, когато той започне да нараства.“*

28] Dimov, S. Hypothesis and forecasts for the prices of precious metals. Научен журнал МАРКЕТИНГ І МЕНІДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙ. Том ІІ, Бр. 3, 2011, м. Суми, Украйна, р. 95-101

The article, which is presented as a comment, discussions and analysis is the third part of a more detailed research of the international markets for gold, the new conformities, perspectives and forecast that arise from them. In the respective aspect we give light to the statute of gold, the tendency of demonetization of the gold metal, the basic postulates of the international conferences for post war doctrine. A number of expert evaluations about the future dynamics of prices of gold have been analyzed. *The author makes his own calculations and forecasts for the chronicle cycles of prices of the traded precious metals. "Gold prices" are associated with an "enlarging balloon" where to buy when it starts growing is a sensible deal.*

VI. ДОКЛАДИ, СЪОБЩЕНИЯ И КОМЕНТАРИ

1] Димов, С. Проблеми при разработването на една адаптивна програма по учебно-научната дисциплина "Финансов инженеринг". Международна научна конференция "Съвременни и традиционни подходи на университетското обучение по счетоводство и финанси", 4-6 ноември, Бургас, 1999, с. 45-68

Обект на разглеждане, коментари и дискусии е дисциплината „Финансов инженеринг“; факторите, обуславящи развитието на деривативните финансови производни инструменти; преглед на американските програми по финансов инженеринг; немският принос за развитието на

науката финансов инженеринг; програмата на московската финансова академия към правителството на Руската федерация по изучаването на деривативите; първите наченки за изучаване на финансовия инженеринг в България и модела на Бургаски свободен университет, катедра „Счетоводство и финанси“. Проблемни моменти при адаптацията на програмата.

2] Димов, С.

Част I. Интернет търговия с финансови инструменти посредством брокерска компания “Firstrade Securities, Inc.”;

Част II. “On-line” търговия с акции и опции посредством брокерска компания “Firstrade Securities, Inc.” ИНТЕРНЕТ-СРЕДА ЗА НОВИ ТЕХНОЛОГИИ В ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО. ISBN 954-524-292-2, Великотърновски университет “Св. св. Кирил и Методий”, Велико Търново, Октомври 2011, с. 187-198

Разглеждат се предимствата на “Divident Reinvestment Program” на FirsTrade Securities Inc. при интернет търговията с финансови деривативи, откриването и видовете потребителски сметки по интернет, депозирването на средствата за откриване на нова сметка, типовете сметки, които поддържа системата за американски и неамерикански граждани. Показани са възможностите за “on-line” търговия с акции и опции, посредством брокерска компания.

3] Димов, С.

Част I. Директно ре-инвестиране или избор на “on-line” брокер;

Част II. Търгуване по Интернет чрез “on-line” брокер. ISBN 954-683-167-0, УНИТЕХ’ 01. Том III. Габрово, Технически университет, 2001, с.43-53

Предлагат се нови възможности за управлението на ре-инвестирането чрез системата „Divident (direct) re-investment plan (DRIP)“, която се използва за директно закупуване на допълнителни акции от компаниите чрез използването на дивидентите от притежаваните акции, т.е. получава се едно ре-инвестиране на дивидентите. Авторът изследва сравнителните критерии за избор на интерактивен брокер на 6 американски водещи брокерски компании: размер на комисионна, време за достъп до сайта, условия за откриване на клиентска сметка и търговия. Посочва се и съответния пробив чрез конкуренция и дъмпинг на пазара.

4] Димов, С. Перспективи за установяване и устойчиво развитие на деловите бизнес контакти между регионите на Исмаилия (Арабска република Египет) и Бургас (Република България). Втора българо-египетска конференция “Икономиките в преход”. ISBN 954-23-0009-3, Свищов, 2000, с. 275-281

Разглеждат се реалните условия за установяване и устойчиво развитие на бизнес връзки и контакти между Бургаския регион и възможностите на египетските културни и делови среди. Възможните аспекти на академично сътрудничество между Университет „Suez canal University” и Бургаски свободен университет. *На практика се предлагат конкретни форми на сътрудничество между общините на Бургас и Исмаилия (Арабска република Египет).*

5] Димов, С. Аспекти на една възможност за трансфериране на лекционен материал по научната дисциплина “Финансов инженеринг”. Сборник “Икономиката и развитието на обществото”, Том I. ISBN 954-21-0125-2(т.1), 2001, Университетско издателство „Икономически университет“, Варна, с. 345-353

Съвременното обучение е диалогово, което рефлектира върху защитаваната теза, че съвременната подготовка на глобалния потребител на услуги по финансов инженеринг е неразривно свързана с интерактивното “on-line” обучение по Интернет. Това рефлектира върху постановката на Джон Маршал, че в края на 80-те години финансовата наука се превръща от аналитична в инженерна. За целта се разглеждат някои характеристики на по-нови финансови “on-line” публикации.

6] Димов, С. Противоречия в тълкуването и отчитането на финансовите производни инструменти. Научно-практическа конференция с международно участие “Счетоводството в началото на XXI-то столетие”. Том I. ISBN 954-23-0032-8, Свищов, 17-18 май 2001, с. 140-153

В доклада се разглеждат глобалните тенденции, влияещи върху обхвата на счетоводните обекти, класификацията на финансовите инструменти и деривативи, в зависимост от съдържанието на съответния контракт, от първичността или вторичността на базовия финансов инструмент и от мястото му на представяне в счетоводния баланс. Тъй като финансовите инструменти са свързани с редуцирането на риска, то се коментира становището на полския икономист Зенон Комар за финансови инструменти без риск, с малък риск, с умерен риск и с най-голям риск.

7] Димов, С. Новите предизвикателства на електронната извънборсова търговия. Юбилейна международна конференция “Предизвикателства пред икономическата наука и образование в началото на XXI век”. Том I. ISBN 954-23-0054-9, 65 години Висше училище 1936-2001. Свищов, 2001, с. 226-232

Научният материал е посветен на избора на печеливша алтернатива – борсов, извънборсов или трети пазар при избор на сфера за инвестиране. Посочват се някои от услугите, които предлагат брокерските къщи и избора на съответен посредник. Стига се до извода, че при ефективно функциониращ пазар на ценни книги и производни финансови инструменти за по-дребните спестители инвестирането и реинвестирането в базови активи чрез електронна извънборсова търговия е по-евтино и печеливщо предизвикателство.

8] Димов, С. Избор на “on-line” брокер при откриване на потребителски сметки. 10 години Бургаски Свободен Университет. Юбилейна научна конференция с международно участие “Университетът през третото хилядолетие”. Том VI. ISSN 1311-221- X, Бургас, 2001, с. 78-87

Сравнителният анализ между разгледаните брокерски компании показва, че избора на “on-line” брокер е съпроводен от сериозен финансово-икономически анализ, свързан с приоритетите и предледваните цели на индивидуалните спугулант и търговци. Откриването и обслужването на потребителските сметки е свързано със спазването на определени правила, изисквания и депоцити, които оригурият по-сигурна интерактивна връзка между инвеститори и брокери.

9] Dimov, S. New Trends in the Development of Over the Counter (off-exchange) Derivative Trade. Jubilee international academic conference “50 years Faculty of Finance and Accounting at the University of national and World Economy”, UNWE, Faculty of Finance and Accounting. Sofia, 2002, p. 34-35

In the last decade the development of the exchange trade has been accompanied by competition on the off-exchange market (Over the Counter Market). Internet has changes into a virtual universal market area, on which every firm can open its virtual shop and begin trading.

10] Димов, С. Перспективи интерактивно обучение специалисти, финансово-банковско профил посредством Web-сайтове за внебиржева търговля опциями. 85 лет Финансовая академия при Правительстве Российской федерации. 2-5 марта 2004, Журнал "Вестник ФА", Москва, бр. 3(32) 2004, с. 1-13

Обект на докладване са новите тенденции в извънборсовата търговля с ценни книги и финансови деривативи. В този контекст се разглеждат някои възможности за интерактивно обучение на специалисти с финансово-банков профил с помощта на електронни web-сайтове за извънборсова търговля с опции по Интернет. *Стига се до два извода, а именно: извънборсовата търговля е предизвикателство през значително число инвеститори и обучението на специалисти е необходимо да се провежда на интерективни платформи при демо- и реални версии.*

11] Димов, С., В. Смирнов, Анг. Донков. Предизвикателствата на основните опционни стратегии за напреднали. Международна конференция "Предизвикателства пред образованието и науката в контекста на глобализацията". СБОРНИК доклади. Том втори, ISBN: 954-9370-13-5, Бургас, 2004, с. 363-370

За по-напредналите трейдъри на международните финансови пазари са валидни за използване консервативните стратегии като например издаване на put option при агресивна стратегия, комбинирани стратегии – "straddle", "strip", "strap", "strangle" с покупка и продажба на синтетична акция и други. Заслужено внимание е отделено на вертикалните спредови стратегии, спреда на пеперудата и календарния спред.

12] Димов, С., Анг. Донков. Логистични стъпки за електронна борсова търговля с финансови инструменти - II част. УРАВЛЕНИЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ 3-4, ISSN 1311-4506, 2005 (13), С., Година 7, Издателство "Лесотехнически университет", с. 363-368

В съвременни условия електронната борсова търговля с финансови инструменти все по-бързо нараства. Тази търговля е особено привлекателна за юридически и физически лица. В статията се представя една реална възможност за търговля с финансови деривативи. Предлагат се един проект от няколко логистични стъпки за участие на дилър на определена борса. Прави се преглед на този вид „хазарт“, сравнителен анализ на критериите за избор на лицензиран брокер, избор на алтернативи за участие, конкретни практически стъпки и оценка на риска.

13] Dimov, S. Management of risk with the help hedging (Researching the experience and practice of Alfabank). First Applied Conference with International Participation. Education, Science, Economics and Technologies in the Global World. University "Prof. dr. Assen Zlatarov", Faculty of "Social Sciences". Bourgas, 16-17 September 2005, p. 112-116

The derivative financial instruments (the derivatives) are traded on the organised exchange and over the counter markets. They are used for hedging of financial risk of corporations and investors. In this context, the author shares experience, achieved during a specialisation in most prosperous bank in Russia – AlfaBank and researches the practice of hedging of financial risk. The opportunities for providing Internet services from AlfaBank onto the market of papers securities with fixed income and of derivative instruments are shown.

14] Димов, С. Изследване устойчивостта на динамиката на крос курсовата котировка EUR/BGN върху българската икономика в контекста на прехода към Европейския съюз. Управление и устойчиво развитие. бр. 3-4, ISSN 1311-4506, Лесотехнически университет, С., 2006, с. 68-76

В статията е разделена на две части – динамика на крос курсовата котировка EUR/BGN и влияние върху българската икономика в прехода към Евроразоната. Прави се анализ на платежния баланс на България, на brutния вътрешен продукт, структурата на вноса и износа и преките чуждестранни инвестиции в България. *За доказване на своите тези, авторът използва много статистически данни, включително и собствени изчисления на базата на логиката на крос-куросовите котировки.*

15] Димов, С. Някои международни алтернативи за преизчисляване на валутни котировки. Международна конференция "Присъединяването на България към Европейския съюз – предизвикателства, проблеми, перспективи". ISBN-10: 954-9370-43-7; ISBN-13: 978-954-9370-43-0, Бургас, БСУ, 9-11.06.2006, с. 50-57

Използваните алтернативи за преизчисляване на валутни котировки дават възможност да се изчисляват и преизчисляват най-изгодни валути курсове, да се изберат най-печелившите валутни котировки, съответно "bid" и "ask", което позволява да се реализират мотивите на упражняващите трейдъри. Алтернативността на избора позволява на потребителите да извършват печеливши парични трансфери, консолидация на финансовите отчети, пресмятане на салдата и оборотите по сметките и други изгодни финансови и счетоводни изчисления.

16] Димов, С. Аспекти на преподаването на финансовия риск през призмата на счетоводните принципи и стандарти за отчитане на производните финансови инструменти. Международна конференция „Икономика на знанието - възможности и предизвикателства пред висшето образование“. Сборник доклади Том II, ISBN 978-954-9370-62-1, Юни 2008, БСУ, Бургас, с. 65-75

Разглеждат се някои по-важни аспекти на преподаването на понятието финансов риск през призмата на счетоводните принципи и стандарти за отчитане на финансово производните инструменти. Показват се някои основни понятия, свързани с търговията на базови активи чрез финансовите деривативи. Стига се до извода, че американските общоприети счетоводни принципи се отличават от Лондонските международни счетоводни стандарти по отношение на счетоводни отчети, норми на амортизация, отсрочени данъци, отчитане на резервите, оценка на активите и други.

17] Димов, С. Реални и измерими параметри на спекулативната „бича“ (bull) тенденция на EUR/USD върху фиксираното съотношение на Валутния борд в България чрез предизвикателствата на крос-курсните котировки. Международна конференция „Икономика на знанието - възможности и предизвикателства пред висшето образование. Сборник доклади Том II, ISBN 978- 954-9370-62-1, Юни 2008, БСУ, Бургас, с. 95-100

Ефективното функциониране на паричните съвети се определя от законовата рамка, гарантираща фиксирания валутен курс и правилото за покриване на паричната бас с резервна валута. В този контекст, обект на разглеждане са реалните и измерими параметри на спекулативната „бича“ тенденция на EUR/USD върху фиксираното отношение на Валутния борд в България. Като имаме в предвид състоянието на българската икономика - малка и отворена, фиксираните параметри водят до изправяне на диспропорциите не за сметка на измененията на валутния курс, а чрез превода на валутни резерви от една страна в друга.

18] Димов, С. Влияние на спекулативните Bull и Bear тенденции на EUR/USD върху фиксираното съотношение на Валутния борд в България чрез използване на крос-курсните котировки. 55 години Факултет „Финанси“ 1953-2008 г. Том II. „Модернизация на икономиката - макроикономически, финансови и социални аспекти. ISBN 978-954-23-0400-5 (т.2), Свищов, 2008, с. 193-200

Обект на внимание е модел на развитие на валутната котировка EUR/USD за периода юни 2007-2008 г. (средномесечни данни) с изследвани зависимости при три практически ситуации: „Мечият“ тренд рефлектира директно върху низходящата котировка EUR/BGN, а възходящия

EUR/USD рефлектира върху възходящото EUR/BGN. Следователно тенденциите във валутната котировка EUR/BGN ще показват съответни стойности – 1.96056 и 1.97594, въпреки фиксираните параметри на Валутния борд 1.95583, което е обезценяване на българския лев спрямо колективната европейска валута.

19] Димов, С. и Д. Вичева. Изследване на устойчивото развитие на състоятелността и платежоспособността на домакинствата и фирмите в Германия след въвеждане на Еврото. Сборник Лесотехнически университет. ISSN 1311-4506, С., 2008, с. 138-145

Изследването е насочено към финансовия аспект на платежоспособността на потребителите, несъстоятелността на фирмите, тенденциите, кредитите и измерването на информацията в домакинствата и фирмите в Германия след въвеждането на колективната европейска валута. В този контекст се разглеждат развитието на немското законодателство по отношение на несъстоятелността, личната неплатежоспособност на населението, ендогенното и екзогенно влияние на несъстоятелността, фалита на малките предприятия. Емпиричните проучвания показват, че за индивиди с отрицателно салдо по сметките (длъжници) резултатът е, че дълговете вероятно са преполовени, а за потребители с положително салдо – всичко се развива отрицателно: заплатите биват преполовени, цените се покачват, т.е. за длъжниците кредитите стават по-малки, но този ефект има обратно действие, поради покачване на цените.

20] Димов, С. "Международни спот пазари на злато в условията на криза (тенденции, параметри и възможности за адаптация в български условия). Сборник доклади "Световната криза и икономическото развитие" – Том I, ISBN 978-954-21-0489-6, Издателство „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2010, с. 157-172

В изследването се разглеждат критериите за обособяване на крупните пазарни центрове за търговия със злато и благородни метали. Прави се характеристика на по-важните центрове за покупко-продажба на злато, ценовата конюнктура, състоянието на търсенето и предлагането на злато. Целта е да се посочи, че в условията на глобална криза цената на златото е волатилна величина, което дава отражение върху електронните търговски площадки на злато.

21] Димов, С. "Образователни практики по бакалавърски и магистърски програми за обучение на студенти от специалност Финанси". Предизвикателства пред висшето образование и научните изследвания в условията на криза. Том II, ISBN 978-954-9370-71-3, 25-26 юни 2010, БСУ, Бургас, с. 102-110

Изложението на проблемите на използваните образователните практики показва, че дисциплините „финансови пазари“ и „финансов инженеринг, въпреки че се изучават в различни нива на обучение са взаимно свързани, адекватно зависими и приемствени една на друга. Обучението в БСУ, програмен съвет по Финанси и счетоводство предполага специфичен подход на преподаване, усвояване на знания, умения, проверка на компетентности. *Те налагат извода, че по-професионално и компетентно се справят студенти, изучаващи коментираните по-горе дисциплини от един икономически ВУЗ - специалност „Финанси“ , не отличниците, а „най-надъханите“ и амбициозни студенти.*

22] Димов, С. Пазарните "разриви" между теоретичните хипотези и реалните валутни котировки при спот търговията със злато. Икономиката и управлението в XXI век – решения за стабилност и растеж. Международна юбилейна научна конференция. ISBN 978-954-23-0677-1 (Том 1), Стопанска академия "Д. А. Ценов", Свищов, 2011, с. 226-233

Въз основа на обработената информация, направените изчисления, съпоставки и анализи се достига до следните два обобщаващи извода – цените на монетарното злато и неговите производни метали в период на кризи и валутни турбуленции ще продължават да нарастват, докато „пазара не прегрее“, т.е. се насити; по-тесните или по-малките положителни и отрицателни „златни гапове“ ще приближават хипотетичните оценки към по-реални ценови параметри, т.е. те ще се сбъдват, и обратно – широките пукнатини ще показват не адекватно пазарно поведение на оценяващите анализатори. *Следователно на първите можем да разчитаме като им се доверим, докато към вторите трябва да се отнасяме с определена доза съмнение.*

23] Димов, С. Проблеми и перспективи на опита на Бургаски свободен университет при образованието на студенти от магистърски програми по дисциплината „Финансов инженеринг“. Научно-методическа конференция „Финансовото образование и научните изследвания във висшите училища в България – стратегия Европа 2020“. 60 години първа българска финансова катедра. Сборник доклади – Том I, ISBN 978-954-23-0796-9, Свищов, 9-10 ноември 2012, Изд. "Д. А. Ценов", с. 82-90

Представеният материал е разделен на: вместо увод или за статута на учебно-научната дисциплина «Финансов инженеринг», за специфичния подход на преподаване и обучение, проблемът с разнородните, обучаеми групи или потоци, разделянето на лекционните часове на два модула за научни изследвания – удачен и успешен експеримент, изисквания към изследователския проблем и презентацията, представяне на силни и

слаби проекти, проблеми възникващи в хода на обучението, консултации и индивидуална работа със студентите и провеждане на изпит и независимо оценяване. *В крайна сметка се достига до три извода, свързани със спецификата на университетската среда в БСУ, полезните практики от други университети и готовност за съвместни проекти с по-големи и напреднали структури от други университети.*

24] Димов, С, и Ал. Сергеев. Анализ конкурентоспособности России. Пирински книжовни листи. Списание за туристика, Година IV, брой IV, ISSN: 1312-6911, Издание на ЧВУ, Благоевград, 2013, с. 35-44

В част първа се анализира практическата ситуация по състоянието на индустрията в Руската федерация, посочват се проблемите по състоянието на конкурентоспособността на нейната икономика и се посочват доказателства за снижаване на предприемаческата активност. Втората част е посветена на иновационното направление в развитието на руската икономика като се посочват обективните и субективни трудности пред това. *Лансира се идеята, за ликвидация на ценовите диспропорции в условията на международна конкурентоспособност на корпорациите и премахване на монополната политика на държавния сектор.*

25] Димов, С., Финансово-правни коментари за тълкуване на производните инструменти. Финансите и стопанската отчетност - състояние, тенденции, перспективи. Том 1. ISBN 978-954-23-0909-3, Университетско издателство „Ценов“, Свищов, 2013, с. 162-168

В материала се прави опит да се уеднаквят срещаните коментари за финансово производните инструменти от различно позициониран тгъл. Залага се на европейското и българското законодателство, на хармонизирането на правните тълкувания и тяхното третиране като ценни книги и като финансови инструменти. *В крайна сметка, новите европейски регулации на операциите с финансови деривативи, късите («кухи») продажби, суаповете за кредитно неизпълнение и пазарните злоупотреби изискват по нов начин да се погледне към европейската хармонизация на финансовите пазари, даваща определена сигурност в провоотношенията на контрeгентите.*

26] Dimov, S. and Shtilyana Zheleva. Greeks and derivative products' risk management. Научна конференция с международно участие „Хоризонти в развитието на човешките ресурси и знанието“. Том I, ISBN 978-619-7126-10-5, 2015, Екс-прес ООД, Габрово, с. 454-462

This article is focused on a detailed study of the Greeks and their use in risk management of derivatives (mainly options' sensitivity). The importance of derivatives and risk management in the field of finance is briefly explained.

These products influence significantly both on institutional (banks and financial organizations) and corporate (business investment) level. All theoretical explanations rely on numerical examples in order to demonstrate the practical application of the methods and tools studied.

Коментариуми - отзив

27] Димов, С. Представяне на книгата „ГЕОИКОНОМИКС. ТРАНСФОРМАЦИИТЕ” с автор доц. д-р Георги Маринов. Сп. БИЗНЕС ПОСОКИ бр. 1, 2013, ISSN: 1312-6016, с. 64-68

На книжния пазар и в ръцете на все по-претенциозния читател е едно ново, сериозно, актуално и своевременно научно изследване, вплътено в книгата на доц. д-р Георги Маринов „ГЕОИКОНОМИКС, първа книга Трансформационни процеси в глобалната икономика”, издателства „Факел”, „Изток-Запад”, София, 2010 година. Научни рецензенти на изследователския труд са уважаваните у нас и в чужбина проф. д-р на ф.н. и д-р на п.н. Петко Ганчев и проф. д-р на ик.н. Владимир Чуков. Високата лична ерудираност на автора, неговия професионализъм, мъдър опит и компетентност му позволяват да изгради своята логическа структура на изложението. То включва пет глави със заглавия „Основни характеристики на глобалната икономика”, „Основни трансформации в глобалната икономика”, „Обекти, субекти и полюси на глобалната икономика”, „Теоретични основи на глобалната икономика” и „Императивите”.

На базата на представянето можем да направим следните три кратки, но според мен точни извода:

Първо, Доц. д-р Георги Маринов е съвременен български изследовател, утвърден учен и преподавател по сложните и интересни проблеми на трансформационните процеси в глобалната икономика, зараждащата се нова глобална икономика, виртуализацията на световната икономическа и финансова система, основните геоикономически зони и други многоаспектни явления и процеси от глобалната политика, икономика и идеология;

Второ, В първа книга на трилогията „ГЕОИКОНОМИКС. ТРАНСФОРМАЦИИТЕ” авторът представя свои актуални тези, хипотези и становища за ново преструктуриране на глобалното геопространство, за политическите и икономическите отговорности на субектите, за необходимостта от интегриране на локални и регионални ГеоКодове в по-цялостни блокове и други важни въпроси на една нова, глобална икономика от многоаспектни, взаимно свързани и комплексни фактори;

Трето, Глобализацията в новата (гео)икономика изисква формирането на нови международни, в т.ч. и международни икономически отношения между глобалните субекти и обекти, които ще пораздат нови процеси и явления, ще изискват модерни решения и нововъведения за решаването

на глобалните проблеми и императиви като например екологично-климатичния, духовния, сигуритарния императив и други важни, усложняващи се световни конфликти.

Бургас, БСУ
16-01-2016 г.

Съставил: (п)
доц. д-р Сава Димов